

סדרה חדשה:
מגמות במגמות

תיק תקשורת

אחת המגמות העכשוויות המעניינות ביותר בבתי הספר התיכוניים בעיר, היא מגמת התקשורת (מדיה ופרסום) בעירוני ב' ע"ש יצחק רבין. כשנתיים אחרי מותו של רכז המגמה המיתולוגי מאיר חסון ז"ל מי שייסד והצמיד את המגמה מחיל לחיל, פגשנו את הרכזת הנוכחית ניצן אביקסיס וביקשנו לשמוע ממנה ומתלמידיה מה התחדש בכיתות התקשורת, אילו ערכים היא מבטאת, לאילו עולמות יצירתיים תלמידיה נחשפים ומה הם לוקחים איתם הלאה – אולי לשוק הארצי. כתבה ראשונה בסדרה על מגמות בתיכוני העיר

המגמה נוסדה לפני כעשר שנים על ידי מאיר חסון ז"ל המיתולוגי כרכז המגמה, אשר הפך אותה למגמת הדגל של בית הספר. בכל שנה מגישים את מועמדותם למגמה כ- 60 עד 80 בני נוער, אך רק כ- 34 מתקבלים. על המועמדים לעמוד בתנאי סף הכוללים ציונים גבוהים בתעודת ט', מבחנים מעשיים ועיוניים וריאיון אישי. הסיבה לסינון היא בעיקר הרצון ליצור קבוצות עבודה קטנות יחסית בהתמחות המעשית, בית הספר לא ערוך מבחינת ציוד וכמות מורים להתמודד עם קבוצות גדולות יותר מה גם שעבודה בקבוצה גדולה יכולה לפגום בתוצרים.

מרכזת המגמה, כיום, היא ניצן אביקסיס, מורה בעלת תואר בתקשורת והוראה, המלמדת תקשורת בחטיבות ביניים ובתי ספר תיכון במהלך 13 השנים האחרונות, 9 מתוכן בבית הספר התיכון עירוני ב'. היא נכנסה לתפקיד הרכזת לפני כשנה וחצי

מאת איילת לוין
צילומים: פוטו ארמונד ואיציק גרפל

די פעם יוצאת דוברות העירייה בידיעה על זכייה בתחרות סרטים של תלמידי מגמת התקשורת מבית הספר התיכון עירוני ב' ע"ש יצחק רבין, מה שרובנו לא מודעים לו הוא היקף הלימוד, העיוני והמעשי ורמתו הגבוהה ועל מידת ההשקעה של התלמידים והמורים, לא רק בפרויקט מסוים, אלא במשך שלוש שנות הלימודים במגמת מדיה ופרסום בבית הספר התיכון עירוני ב' ע"ש יצחק רבין, המגמה היחידה בתחום באזור מודיעין והסביבה.

ת

מאיר חסון ז"ל עם תלמידיו. מייסד המגמה ומי שהוביל אותה

מימן: גיל דלויה ונועם שדה

שקט מצלמים. רועי קנייבסקי בפעולה

הייתה הילדים סביבו. היו שם ילדים מכפרים ערביים, קיבוצניקים, רמת אביב ג', מהפריפריה אשר גרמו לו כך סיפר "להבין לראשונה באופן הכי מציאותי מהו פלורליזם תרבותי".
הסמינר "מאיר דרך" מיועד לכיתות י"א, י"ב, הלומדים בכל מגמות האומנויות בבית הספר ביניהן אומנות, תיאטרון, ספרות ותקשורת. השנה יצאו 145 מתלמידי בית הספר התיכון עירוני ב' למצפה רמון. במשך יומיים אינטנסיביים לרגלי נופ מדברי התלמידים עברו סדנאות העשרה מתחום האומנויות, המטרה היא לאחד בין תלמידי התחומים הנושקים, ועל ידי כך להאיר האחד את השני. הסמינר כמו המגמה נקרא כמובן על שמו של מאיר חסון ז"ל. ניצן אלפסי, תלמידת כיתה י"ב, סיפרה שהמגמה היא ההנצחה של חסון, "הוא לא יישכח", היא אומרת "כי הוא הותיר אחריו משהו שאי אפשר למחוק, משהו גדול וחשוב". ההיצע בתעשיית

לאחר שחסון ז"ל, נפטר באופן מפתיע. חסון, מספרת ניצן, הצעיד את המגמה למצוינות, יצירתיות, ודעתנות. המוטו של ניצן המתווה את דרכי התלמידים במגמה הוא יצירה מתוך אמירה אישית, המגלמת בתוכה פיתוח כישורים, מיצוי עצמי ועבודת צוות, ומתוך ראייה חברתית וכבוד לאחר. כבכל מגמה אחרת נלמדים בה שני מקצועות עיקריים בשווי 5 י"ח בגרות, המקצוע המוביל העיוני הוא "תקשורת וחברה" ומקצוע ההתמחות הינו "הפקות תקשורת". בנוסף, התלמידים רוכשים מקצוע נוסף טכנולוגי בשווי יחידת בגרות אחת, ביולוגיה. במרכז המקצוע "תקשורת וחברה" עומדת חווית הצפייה בטלוויזיה כמדיום דומיננטי המשקף ומעצב את ההווה התרבותית, החברתית והפוליטית בארץ. העיסוק המעשי המרכזי סובב את עולם הקולנוע ובמהלך שלושת שנות הלימוד הילדים לומדים צילום, עריכה, סאונד, תסריטאות, בימוי, הפקה, תאורה, שפה קולנועית ועוד, סביב נושאים שונים. "המגמה חיה

תלמידים אומרים שגם אם לא ימשיכו לעסוק בתחום הם מקבלים במגמה הרבה מעבר, הם לומדים מהי עבודת צוות אמיתית. בזמן שחבריהם צופים בעיניים פעורות אל מול מסך הטלוויזיה כשהתוכנית "האח הגדול" משודרת, ומצביעים מי יישאר בבית, שרון דבורקי, תלמידת כיתה י', אומרת ש"בזכות המורה עדי קרן אנחנו לומדים להבין איך הפיקו את תוכנית הריאליטי"

ותוססת והם עוברים בה חווית למידה יצירתית, איכותית, שכיף ללמוד בה...אם יש עבור המה מתגברים על האיד", מתמצתת אביקסיס את חווית הלמידה במגמה הרכזת. אגב, בשיחות שערכנו עימם, נדמה שמורי מגמת התקשורת, אביקסיס, עדי קרן ושלמה ליפשיץ, מעצבים את צעיריה להיות אנשים מורכבים ומעניינים, בעלי ראש פתוח ויכולת הסתכלות בוחנת וחקרנית ואמנים בעלי אמירה אישית על החברה הישראלית במגוון פניה.
כעיתונאית פרינט שאלתי את ניצן בפתיחת הביקור, מדוע המגמה פחות עוסקת בעיתונות הכתובה. האם זה בשל הפיחות במעמדה מול המדיה החדשה? אביקסיס לא שוללת את התיזה: "תוכנית הלימודים שלנו מתמקדת בעיקר בעיתונות אלקטרונית - ומקוונת, זאת בשל המגמות בתחום העיתונות - העיתונות הכתובה, המסורתית שנעלמת ורבים מספידים אותה. ראי כיצד כל עיתון ארצי מיהר בשנים האחרונות להקים לו מקבילה מקוונת. אנו לא מלמדים כתיבה עיתונאית אבל מרבים לפרש ולהסביר ולחשוף את דרכיה של העיתונות. התלמידים מתוודעים לתיאוריות שעוסקות בקשר בין מדיה למציאות ולומדים להיות צרכנים ביקורתיים של תקשורת בכלל, צרכנים ששואלים, בודקים, חוקרים ולא מקבל כל ידיעה וכל פרשנות כפי שהן".

פלורליזם תרבותי

בנוסף לתוכנית הלימוד ישנן פעילויות העשרה, בית ספריות וארציות, נוספות הנלוות למגמה, ביניהן ה"חממה לקולנוענים צעירים" בה לומדים ועושים קולנוע עם צוותים מקצועיים מטעם משרד החינוך, והסמינר לכלל מגמות האומנות בתיכון "מאיר דרך".
רועי קניבסקי, תלמיד כיתה י"ב, שנבחר בקפידה לחממה יחד עם שתי תלמידות נוספות מתוך רבים אחרים מרחבי הארץ שרצו להשתתף ולא התקבלו, סיפר על שבוע "הטירוונות" לקולנוענים צעירים בחופשת הקיץ.
חלק נכבד מהחוויה אשר הוציאה אותו מהבועה כפי שהגדיר זאת

לדברי הרכזת ניצן אביקסיס (ראשונה מימין) תלמידי מגמת התקשורת מביאים כבוד רב למודיעין כך למשל שלושת תלמידי כיתה י"א, לילך חיים, יוסי טיבי ונמיה רוסק (עימה בצילום) אשר זכו השנה במקום הראשון בקטגוריית הוידאו קליפ בתחרות "מרד נעורים" שהתקיימה בחיפה

בתפקיד מרכזי ביחידה, תחת פיקודו של מפקד יחידת ההסרטה. עוד לפני הגיוס כתב עבור מקומונים במודיעין וכתב שני פיילוטים עבור ערוץ הילדים. עבורו ועבור חבריו שיעורי התקשורת, שלרוב התקיימו בסוף היום, לא היו עוד קוביה במערכת והם חיכו לכך ככיליון עיניים, בעיקר בגלל האפשרות להתבטא באופן חופשי ותוכן השיח הסוחף.

אחד מלקחי החיים שהוא וחבריו לקחו איתם הלאה, הוא היכולת לקבל ביקורת ולהיות חסין יותר בפניה, קטלנית ככל שתהיה, ולדעת לקחת אותה למקומות בונים. "בהתחלה חלק מהתלמידים היו בוכים לשמע ביקורות רבות או רצו להרים ידיים ולפרוש, גם לי היה קשה לקבל ביקורת. ככל שהזמן עובר אתה לומד לקבל את הביקורת שבאה ללמד איך לעשות ומה לא לעשות".

והזוכה הוא...

במסגרת הלימודים המעשיים בסיום כל שנה ישנו פרויקט גמר. בכיתה י' הפרויקט הוא יצירת קליפ ישראלי, האמור לתרום ליצירה הישראלית. בכיתה י"א, עד לשנה האחרונה, הפרויקט היה סרט תיעודי ובכיתה י"ב פרויקט הגמר היה להציג סרט עלילתי שאורכו לפחות עשר דקות. מהשנה הבאה על פי הנחיית משרד החינוך על מנת ליצור קו מנחה במהלך כל תקופת הלימודים גם בכיתה י"א התלמידים יציגו בפרויקט הגמר סרט עלילתי, במקום תיעודי, סרט קצר יותר ופחות מורכב מאשר בשנה האחרונה לתיכון. בכיתה י"א וי"ב הילדים בוחרים מה להציג על פי תחומי העניין שלהם, נושאים שנוגעים לליבם ונושאים המעלים בהם את הרצון לבטא אמירה אישית.

אמירה אישית זה טוב ויפה, אך בעולם כיום ובעיקר בתעשיית הקולנוע פרסים הם חלק מהעניין ורבים מהעוסקים במלאכה חולמים לקבלם. לפי דברי אביקסיס תלמידי מגמת התקשורת מביאים כבוד רב למודיעין ולרוב גורפים פרסים בשלישייה הפותחת

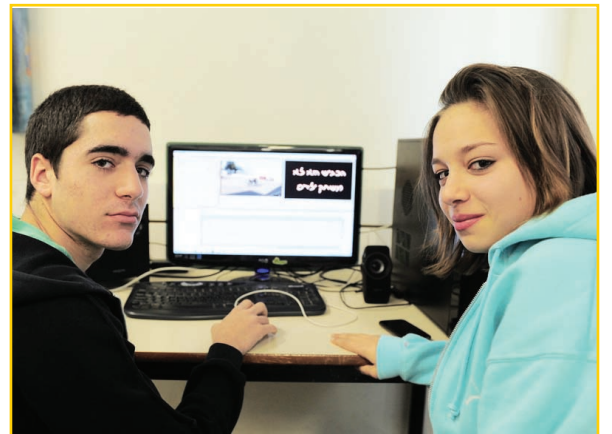
המדיה בארץ קטן משמעותית מהביקוש למשרות בתחום, לעומת זאת היי-טק לדוגמה זה סיפור אחר לחלוטין, למה לא ללמוד במגמת מחשבים? לטענת אביקסיס החומר הלימודי נושק לתחומי ידע רבים, הוא פותח עולם רחב בפני התלמידים, מעשיר ומעצים אותם. הלימודים מפתחים בקרב הילדים זווית ראייה אחרת כלפי החברה הישראלית ואופן התנהלות אמצעי התקשורת, הוא הופך אותם לאזרחים ביקורתיים, אשר אינם מקבלים את הדברים כפי שהם. אלפסי, כאמור שמיניסטית, מספרת כי עם הזמן ההתמודדות עם המשימות הפכה אותה לבטוחה יותר בעצמה, ובעלת אמונה חזקה יותר בעצמה וביכולותיה "הרגשתי פתאום שיש לי מה להגיד".

תלמידים אחרים אמרו שגם אם לא ימשיכו לעסוק בתחום הם מקבלים במגמה הרבה מעבר, הם לומדים מהי עבודת צוות אמיתית ואחרי שעות רבות של בילוי יחד, פעמים רבות מחוץ לשעות בית הספר, הם הופכים למשפחה. בזמן שחבריהם צופים בעיניים פעורות אל מול מסך הטלוויזיה כשהתוכנית האה הגדול משודרת ומצביעים מי יישאר בבית, שרון דבורקין, תלמידת כיתה י', אומרת ש" בזכות המורה עדי קרן אנחנו לומדים להבין איך הפיקו את תוכנית הריאליטי, מה עומד מאחורי בחירת המתמודדים, אנחנו לומדים תיאוריות והתנהגויות על החברה כמו למשל אשליית הבחירה הדמוקרטית..."

יחד עם זאת המגמה כן מציעה מספר אפיקים בפניהם בהמשך דרכם המקצועית.

שובל נחום, בוגר המגמה, התקבל לתפקיד ייחודי בצה"ל, צלם לוחם. דרך נוספת להתפתח בתחום היא להמשיך ללימודי תואר הנדסאי בתיכון "אורט גבעתיים", בכיתות י"ג, י"ד ומשם אוטומטית הבוגרים נלקחים לתפקידים בצבא סביב תפקידים של צילום, עריכה, דוברות וכדומה.

חלק מבוגרי מחזור א' וב' במגמה שהשתחררו מהצבא כותבים כיום עבור העיתונות, חלקם המשיכו ללימודי תואר בתקשורת במוסד להשכלה גבוהה או פנו להתמחויות מעשיות וערכו תערוכות צילום לדוגמה. אשכול דוברות צה"ל הוא לעיתים חלק ממסלול ההמשך של בוגרי המגמה. שוחחנו עם העיתונאי המקומי לשעבר הדר בן-שימול, 22.5, אחד מאותם בוגרים, אשר התקבל ליחידת דובר צה"ל כעתודאי לאחר שסיים את לימודיו. בן-שימול משרת

שרון דבורקין וגיל דלויה בעריכה

מימין: המורה עדי קרן והתלמידה ניצן אלפסי

קנבסקי (במאי), טל בכר (צלמת) ושי פויזניאנסקי (עורך) השתתפו וזכו במקום השני בתחרות "דרך העדשה" של עמותת "אור ירוק" לסרטים בנושא זהירות בדרכים על סרטם הדוקומנטרי, המספר את סיפורו של נער שעבר תאונת דרכים קשה ועל התמודדותו. אלו הן רק שתיים מהזכיות הרבות שלקחו איתם הביתה תלמידי המגמה. על מנת שלכולם תהיה ההזדמנות להציג את עבודתם ודרך ההסתכלות שלהם על העולם מבעד לעדשה אל המסך ולקבל בעבורה הערכה, מקיימים טקס סיום בשם "קולנוער". הטקס האחרון התקיים בהיכל התרבות והיה פתוח לקהל הרחב של תושבי מודיעין והסביבה בקרא בשם: "קולנוער", בוואו לראות מה יש לנו לומר. במהלכו כל שכבה, י-יב, מציגים את פרויקט הגמר שלהם ולקראת סיום האירוע, התקיים טקס האוסקר המסורת, בו הוענקו פרסים לחברי צוות מצטיינים בשכבת י"ב.

אביקסיס סיפרה בהתרגשות על אחת המתנות הגדולות שהיא קיבלה כמורה בתום טקס "קולנוער", שעון ועליו היה חרוט המשפט: "שנהנים הזמן עובר מהר" וזה בשבילה היא אמרה מגלם הכול.

כמו שלושת תלמידי כיתה י"א, לילך חיים, יוסי טיבי ומאיה רוסק, אשר זכו השנה במקום הראשון בקטגוריית הוידאו קליפ בתחרות "מרד נעורים" שהתקיימה בחיפה עם פרויקט הגמר שלהם משנה שעברה, העוסק באלימות במשפחה בתוצאה מצריכת אלכוהול, בשם "היא לא אומרת כלום".

בשנה שעברה תלמידי כיתות י"א ניצן אלפסי (המפיקה), רועי

השקיפו על עזה משדרות

במסגרת תוכנית הלימודים התלמידים במגמה לומדים על רב-תרבותיות, "כור היתוך", מרכז-פריפריה, ייצוגים של קבוצות שונות באוכלוסייה, מחאה, הפגנה ועוני, כיצד הם מיוצגים בתקשורת, ומה השפעתה של התקשורת ע"פ תיאוריות שונות – זאת כדי להביא לחשיבה על הנושא או לעמדה בנושא. כחלק מאותה תכנית יצאו ביום ראשון השבוע התלמידים לעיר שדרות שהייתה "שנים מוכת קאסמים והרבה יותר מוכת תדמיות וסטראוטיפים" כפי שמגדירה ניצן. התלמידים ערכו סיום בעיר ותיצפתו גם על עזה. ניצן: "התלמידים לא האמינו שהם רואים את עזה, זו שנראית כל כך רחוקה מדיווחי החדשות. היא בסה"כ שני ק"מ בקו אווירי משדרות, כששדרות עצמה נמצאת במרחק שעה ורבע ממודיעין. בסיוור המודרך הכרנו גם את האיזור שהיה המעברה ממנה צמחה העיר בשנות החמישים". את הסיוור וההדרכה העביר ד"ר אהרון (ארה"ה) כהן (ד"ר להיסטוריה שהתמחותו ההיסטוריה של אנשי שדרות), תושב שדרות מגיל 7 מאז עלה ממרוקו. את הסיוור סיימו תלמידי המגמה בנימטק שדרות - שם צפו תחילה בסרט "חלוצים" של אותו אהרון כהן, ובהמשך ב"מבול" (2010) סרט ישראלי על משפחה שהתקשורת הבינאישית בה לוקה בחסר. התלמידים פגשו בבמאי הסרט - גיא נתיב - שסיפר על "מאחורי הקלעים" של הסרט, על היצירה, הרעיון, האמירה, הקשיים והטיפים. אביקסיס: "חזרנו מועשרים" - עשירים בידע ומאושרים מגיבוש המגמה".

תלמידי מגמת התקשורת השבוע בביקורם בשדרות

